

Virksomhetsplan 2010

Versjon 1

2009-11-10

Innhold

1	Økonomiske rammer og grunnlag for virksomhetsplan	3
2	Innledning til virksomhetsplan	5
3	Samarbeid	6
4	Organisasjon.....	6
5	Biblioteksystemet	7
5.1	Biblioteksystemet drift.....	7
5.1.1	Import av e-ressurser	7
5.1.2	Applikasjonsdrift	7
5.1.3	Teknisk drift	8
5.2	Biblioteksystemet utvikling.....	8
5.2.1	Nytt ILS.....	9
5.2.2	Virtuell markeds plass	10
5.2.3	Andre produkter og tjenester	10
5.2.3.1	Ny Z39.50 tjener	10
5.2.3.2	Ask	11
5.2.3.3	Embla	11
5.2.3.4	Lisa.....	11
5.2.3.5	Google.....	11
5.2.3.6	Høsting av Bibliotekbasen	12
5.2.3.7	Høsting av åpne publiseringsarkiv	12
5.2.3.8	Bokprosjektet.....	12
5.2.3.9	NVI.....	12
5.2.3.10	Semantisk web.....	12
5.2.3.11	SRU.....	13
5.2.3.12	Skannestasjon.....	13
5.2.3.13	System for undervisning- og læremidler.....	13
6	Forskningsdokumentasjon	13
7	Åpne publiseringsarkiv.....	14
8	Portalkonsortiet	14
9	BIBSYS tjenester.....	15
9.1	Kurs	15
9.2	Driftsoppdrag	15
9.3	Driftstjenester	16
9.4	Oppdrag for NB.....	16
10	Faste kostnader	17
10.1	Investeringer	17
10.2	Generell IT-drift.....	17
10.3	Intern IT drift.....	17

10.4	Kompetanse.....	18
10.5	Informasjon.....	18
10.6	Brukerstøtte.....	18
10.7	Brukermøte 2011.....	19
10.8	Bibliotekmøte 2010.....	19
10.9	Administrasjon og interne møter.....	19
10.10	Økonomi og lønn.....	20
10.11	Ledelse.....	20

1 Økonomiske rammer og grunnlag for virksomhetsplan

BIBSYS forvalter felles biblioteksystem for Universitets- og høyskolesektoren, Nasjonalbiblioteket og andre brukere av forskningsbibliotek tjenester. BIBSYS påtar seg videre oppdrag fra konsortier, fra Nasjonalbiblioteket og fra enkeltinstitusjoner.

Biblioteksystemsamarbeidet er nå organisert som et eget konsortium og står for nærmere 80 % av virksomheten. Vi vil innledningsvis gi følgende opplysninger som grunnlag for å vurdere budsjett og virksomhetsplan for Biblioteksamarbeidskonsortiet.

Arbeidet med oppfølging av Behovsanalysen gikk i 2009 over i en ny fase. Det ble i april gjennomført en markedsundersøkelse ("Call for Interest") hvor de fem største leverandørene på verdensmarkedet svarte på spørsmål om de tilgjengelige systemene samt bedriftens planer for fremtiden. Formell tilbudsforespørsel ble sendt ut tidlig i høstsemesteret og prosessen er rettet inn mot at leverandør skal være valgt i desember. Dersom våre krav imøtekommes, er målet at prosjektet skal resultere i en avsluttende leveranse i løpet av 2012. Dette forutsetter imidlertid at leverandøren gjør det mulig for BIBSYS å starte med integrasjon og tilpassinger allerede i 2010.

Planleggingen av BIBSYS virksomhet for 2010 og virksomhetsplanen er derfor beheftet med en betydelig grad av usikkerhet. Vi har ikke i dag et tilstrekkelig grunnlag for å kunne legge en detaljert plan for

- Behov for personell til testing, samarbeid med leverandør og utvikling av grensesnitt mot administrative fellessystemer
- Behov for maskinvare til testinstallasjon

Ved dimensjonering av ressursbehov knyttet til biblioteksystemet for 2010 har styret for BIBSYS tatt utgangspunkt i følgende:

- Det eksisterende biblioteksystem skal drives på en god måte og forvaltes med sikte på at det skal benyttes fram til nytt system er kommet i stabil drift, om nødvendig fram til 2015. BIBSYS gir høyeste prioritet til at brukerne skal ha et stabilt system.
- Det er nødvendig å styrke BIBSYS på utrednings og ledelsessiden. Styret har tatt grep ved å etablere en ny controllerstilling og en ny utrederstilling knyttet til ledelsen. Disse to stillingene er dekket inn ved omdisponering av to ledige stillinger.
- Det er viktig å opprettholde og videreutvikle den kompetanse BIBSYS har. Styret tror dette vil være en avgjørende forutsetning for en vellykket implementering av nytt ILS. Vi ser derfor, på det nåværende tidspunkt, ikke muligheter for å redusere antall årsverk.
- Det må avsettes nødvendige investeringsmidler til å kunne etablere en testinstallasjon for nytt ILS.

De samlede kostnader beløper seg til 41,7 mill. kr. fordelt som følger

U&H institusjoner	kr. 27 405 000
KD	kr. 3 000 000
Nasjonalbiblioteket	kr. 2 675 000
Andre brukere	kr. 4 862 000
Overføringer	kr. 3 234 000

Innenfor rammen er det avsatt 39,7 mill. kr. til drift og 2,0 mill. kr. til investeringer. I tillegg til denne investeringen som foreløpig er øremerket nytt biblioteksystem, vil Biblioteksystemet ha nytte av en investering på maskinvare på 2,5 mill som dekkes over felleskostnadene for BIBSYS (se kap. 10.1). Budsjettrammen sto uforandret fra 2008 til 2009, og er fra 2009 til 2010 justert med 4,3 %. Den interne fordeling mellom institusjonene er gjort i samsvar med den etablerte modell for kostnadsfordeling og vil i samsvar med dette variere med institusjonenes aktivitetsnivå.

Virksomhetsplanen for biblioteksystemet er delt i to hovedposter

- Biblioteksystemet drift
- Biblioteksystemet utvikling

Driftsposten er dimensjonert for å sikre stabil og trygg drift. Innenfor posten

Biblioteksystemet utvikling har arbeidet med nytt ILS prioritet. Dersom det skulle vise seg å være behov for mer arbeidskraft her vil andre delprosjekter måtte vike. Den fordeling som er angitt i virksomhetsplanen vil bli revidert i løpet av 1. kvartal 2010 basert på utfallet av anbudsrunder.

Den økonomiske ramme for de øvrige konsortier er dimensjonert ut fra tilbakemeldingene fra konsortiene om de budsjetttrammer de disponerer for 2010. Virksomhetsplanen er på tilsvarende måte basert på de innspill fra konsortiene.

Budsjettet for 2010 er i likhet med budsjettet for 2008 og 2009 saldert med overføringer fra tidligere år. Dersom en ikke salderer budsjettet med overføringer ville det vært nødvendig å øke innbetalingen fra brukerne med om lag 10 %.

Styret for BIBSYS har, som det framgår av dette, valgt å holde brukerbetalingen på ent lavest mulig nivå fram til en får oversikt over framtidens system, det utgiftsnivå og den utgiftsprofil det vil medføre. Det er grunn til å tro at overgangen til nytt system vil kreve en særlig satsing i perioden 2011-2014. Styret vil søke å få disse utgiftene dekket gjennom en øking i direktebevilgningen fra Kunnskapsdepartementet, men vil gjøre oppmerksom på at et alternativ er økt brukerbetaling.

2 Innledning til virksomhetsplan

I 2009 ble det jobbet spesielt med å sette tydelige mål for virksomheten og klare krav til konkrete resultater. Dette ble utført og støttet opp av systematikk, fleksibilitet og smidige metoder. Spesielt viktig var konsentrert arbeid med ett produkt av gangen. I tillegg så man på flere elementer som intern organisering, dialog med kunder og prosessen rundt behovsanalysen. Dette arbeidet ga gode erfaringer og resultater i 2009.

For 2010 vil vi fortsette med

1. Anskaffelse av nytt biblioteksystem
2. Fokuseret arbeid og leveranser.
3. Systematisert dialog med kundene
4. Endringer og muligheter

3 Samarbeid

Grunnideologien bak BIBSYS er å skape fellesløsninger i samråd med våre kunder. Arbeidet med forsterking av brukermedvirkning er nå rettet mot flere nivå hos våre kunder. Med konsortieorganisering og målrettede workshop ivaretar man både ledelsen og fagmiljøet for alle BIBSYS produkter. Dette er en strategi som vil bli videreført i 2010.

BIBSYS utfører oppdrag etter behov for Nasjonalbiblioteket, som kommer alle våre kunder til gode. Vi mener at dette samarbeidet er nyttig for begge parter; BIBSYS øker kompetanse på de spesielle behovene NB vil ha med hensyn til anskaffelse av nytt biblioteksystem, og NB vil kunne effektivisere egen drift med utførte oppdrag.

BIBSYS samarbeider også med strategisk viktige aktører i sektoren, både nasjonalt og internasjonalt. Nasjonalt gjelder dette for eksempel UHR-B, ABM-utvikling og Biblioteksystemleverandørene. BIBSYS deltar internasjonalt med aktivitet i SVUC, ELAG og DSpace samarbeidet.

Som et ledd i oppfølgingen av Behovsanalysen vil BIBSYS etter planen anskaffe et nytt ILS (biblioteksystem).

4 Organisasjon

BIBSYS som organisasjon har jobbet med effektivisering av forskjellige segmenter og har implementert "*scrum*" som metodikk. Scrum er en smidig og iterativ utviklingsmetode som har fokus på teamarbeid og hyppige (månedlige) leveranser. Organisasjonen er i endring på grunn av de nye forestående prosessene, og det er viktig å avklare hvilken rolle en i fremtiden vil ha for UH-sektoren. BIBSYS vil i 2010 arbeide med utforming av sin strategi og konsolidering av organisasjonen.

Samtidig som en vil jobbe med tilpasninger for fremtiden vil BIBSYS jobbe med interne prosesser og effektiviseringstiltak i alle ledd i organisasjonen. Disse prosessene beskrives og endringene følges og utprøves i hverdagen. Erfaringene med prosessene som var håndtert i 2009 er gode, og de har medført en betydelig besparelse av tid og ressurser.

Ut i fra forventet aktivitet vil BIBSYS ha behov for 46 årsverk i 2010, to av disse er engasjement. BIBSYS vil jobbe med avklaring av kompetansebehov som anskaffelse av nytt biblioteksystem og andre endringer kan medføre.

5 Biblioteksystemet

De viktigste aktivitetene i 2010 vil være knyttet til utskifting av Biblioteksystemet. Samtidig forventes det stabil drift av det eksisterende Biblioteksystemet.

Det er knyttet mange årsverk til Biblioteksystemet. Drift og utvikling er planlagt for å harmonere med de typer ressurser man har tilgjengelig. Med nåværende bemanning ser dette ut til å balansere, både for Biblioteksystemet og øvrige produkter og tjenester.

5.1 Biblioteksystemet drift

Det som skal dekkes i denne budsjettposten er drift av det gamle Biblioteksystemet. Dette inkluderer alle basis bibliotekfunksjoner. I tillegg kommer drift av Automatlager hos NB, Felles lånekort, Ask1, Ask2, Embla, Emneportalen, OAI-tjeneren og tjenerne for søkeprotokoller (SRU og Z39.50).

5.1.1 Import av e-ressurser

Dette omfatter import av abonnement- og beholdningsdata for bibliotekenes e-ressurser, dvs. e-tidsskrifter og e-bøker. Besparselsen for bibliotekene er det mangedobbelte, da alternativet er manuell registrering av de samme dataene.

Import av e-tidsskrifter og e-bøker er tidkrevende. Spesielt for e-tidsskrifter blir det brukt mye tid på dårlige og feilaktige importfiler fra leverandørene. BIBSYS har startet en dialog med ABM-utvikling for å klarlegge ansvarsforholdene når slike problemer oppstår siden det er de sammen med bibliotekene som inngår avtalene med leverandørene.

ABM-utvikling arbeider med utkast til samarbeidsavtale med BIBSYS. Vi håper dette vil gi en bedre og klarere ansvarsfordeling. Bedre importfiler vil gi kortere importtid. Import av e-ressurser er viktig med tanke på å ha best mulig datakvalitet ved overgang til et nytt system. Det er viktig å ha korrekte beholdningsdata for e-ressurser i Bibliotekbasen uavhengig av nåværende løsning for lenketjener. Dette gir merverdi i forhold til overgang til nytt biblioteksystem.

5.1.2 Applikasjonsdrift

Arbeid rundt dagens Biblioteksystem konsentreres til opprettholdelse av nødvendig og stabil drift i 2010. Dette inkluderer retting av kritiske feil og driftstjenester som gir effektiviseringsgevinst for bibliotekene.

Arbeidet fordeler seg på disse underpunktene:

- Administrasjon inklusive produkteierskap
- Vedlikehold, retting av kritiske feil og mindre (men betydningsfulle) endringer
- Import av data fra Biblioteksentralen, Library of Congress og

innholdsdata fra Forlagssentralen og Nielsen Bookdata

- Vask av data, dvs. maskinell retting av poster i Bibliotekbasen
- Gratis-oppdrag, dvs. importer og annet arbeid til felles nytte for institusjonene
- Effektivisering, forbedring av rutiner for dataforvaltning og drift av Biblioteksystemet. Effekten av dette blir mindre etterslep på importer, bedre kvalitet på dataene i Bibliotekbasen og mer tid til å utføre betalte oppdrag for kundene. Alt dette slår positivt ut med hensyn til overgang til nytt biblioteksystem.

5.1.3 Teknisk drift

Det presiseres at arbeidet i dette avsnittet gjelder teknisk drift for *Biblioteksystemet*. Teknisk drift for andre produkter føres enten på produktet eller under generell drift under avsnitt 10.2.

En hovedoppgave innenfor teknisk drift av Biblioteksystemet vil være innkjøp og installasjon av nye databaseservere. Dette arbeidet vil ha førsteprioritet. Så er det behov for en gjennomgang av java-miljøet vi har i produksjon. Spesielt bruken av applikasjonsservere må vurderes, om det er mer effektivt å splitte opp i flere servere enn vi har i dag. Dette berører kun organiseringen av applikasjonsserverne, det er ikke behov for mer maskinkraft til dette.

Generelle driftsoppgaver er månedlig oppdatering av applikasjonene i Biblioteksystemet, løpende drift av databasesystemene, oppgradering av operativsystemer, samt vedlikehold av backupsystemet og andre sikkerhetsrutiner.

BIBSYS har døgkontinuerlig overvåking av alle produkter og tjenester vi tilbyr våre kunder. Biblioteksystemet er det mest omfattende produktet og det meste av overvåkingen er knyttet til det. Et eget driftskontor i lokalene våre er i ordinær arbeidstid bemannet med teknisk personell fra Servicesenteret. Driftskontoret har monitører som viser status for applikasjoner og databaser, og i tillegg SMS-varsling av feilsituasjoner. Det benyttes også SMS-alarmer forebyggende slik at en får håndtert situasjoner før det oppstår feil. Utenom ordinær arbeidstid har vi en vaktordning som er operativ hele døgnet, alle dager i året. Hovedoppgaven for denne vakta er å håndtere alarmer fra systemene, og sørge for tiltak hvis det er nødvendig for å opprettholde stabile systemer.

Som en direkte følge av anskaffelsen av nytt Biblioteksystem kan vi anta at det i løpet av året vil bli behov for kompetansebygging. Det vil i hovedsak bli på ny software, da vi i anbudsdokumentene har lagt føringer som gir oss gode muligheter for gjenbruk av eksisterende infrastruktur.

5.2 Biblioteksystemet utvikling

Det er usikkert hvor fort og i hvilket omfang et nytt biblioteksystem vil kunne trekke på ressurser. Prioriteringen mellom oppgavene er gjort i samråd med styringsgruppen for biblioteksystemkonsortiet.

Det er ikke satt av ressurser til videreutvikling av det gamle Biblioteksystemet. Årsverkene er knyttet til disse områdene:

- Anskaffelse av nytt ILS.
- Tiltak for å kunne tilpasse interaksjon med eksterne systemer med et kommende nytt ILS.
- Prosjekter av allmenn betydning der resultatene fullt ut kan brukes også sammen med et nytt ILS
- Helt nødvendige fornyelsestiltak for at det nåværende biblioteksystemet skal kunne brukes inntil nytt ILS er på plass.

Utvikling er inndelt i tre prioriterte grupper:

1. prioritet. Nytt ILS.
2. prioritet. Virtuell markeds plass.
3. prioritet. Andre produkter og tjenester.

5.2.1 Nytt ILS

Oppfølgingen av nytt biblioteksystem vil være den høyest prioriterte aktiviteten i 2010. De faktiske oppgavene er imidlertid uklare. Ved mottak av tilbudene i november venter vi å få bedre innsikt i leverandørens produkt og modell for samspillet med BIBSYS. Forhandlingsprosessen som skal foregå i november/desember kan medføre ytterligere avklaringer. Etableringen av gjennomføringsprosjektet med leverandøren ventes å skje rett etter nyttår.

Aktivitetene i 2010 ventes å omfatte tre hovedgrupper:

1. Overordnet spesifikasjonsarbeid og gjennomgang med leverandøren, informasjonsarbeid og generell prosjektadministrasjon
2. Mottak av en programvarekjerne hhv. første og tredje kvartal
3. Mottak av evt. ferdige produkter, for eksempel søkeportal, lenketjener, m.m.

Felles for alle er at det faktiske innholdet vil avhenge sterkt av leverandørens bidrag.

Aktivitet 1) vil legge beslag på nøkkelressurser men ventes bare periodevis å ha et vesentlig volum.

Aktivitet 2) vil avhenge sterkt av status på det leverte "produkt" og ventes først å kunne sysselsette generelle utviklingsressurser mot slutten av 2010. Samtidig er det viktig at arbeidet starter så snart det lar seg gjøre siden mengden nødvendige

tilpasninger og tillegg (ikke minst for NB), ventes å være betydelig.

Aktivitet 3) kan starte i løpet av første kvartal og ventes ikke å beslaglegge betydelige utviklingsressurser, men vil belaste nøkkelressurser i forbindelse med konfigurering.

Generelt bør en anta at det nye biblioteksystemet vil beslaglegge vesentlig mer utviklingsressurser mot slutten av 2010 enn i første del av året. For andre ressurskategorier, er volumet lavere og mer jevnt fordelt.

Omfanget av denne aktiviteten vil bli revurdert når leverandør er valgt, og vi vet når leveransene kan komme.

Med unntak av aktivitet 1 er alle årsverk under dette punktet utviklingsaktiviteter.

5.2.2 Virtuell markeds plass

I 2009 har BIBSYS samarbeidet med UBB og UBiT om moderne tjenester for bestilling og levering av bøker. For UBB har dette dreid seg om hylleklare bøker levert fra Starkmann, UBiT har kjørt et mer omfattende prosjekt der målet er å kunne ta i bruk NTNUs bestillings-, fakturering- og regnskapssystem for litteraturanskaffelser. BIBSYS har sammenfattet alle disse behovene i en generell tjeneste: Virtuell markeds plass. Formålet er å sørge for kommunikasjon mellom administrative systemer hos institusjonene, leverandører (agenter) og Biblioteksystemet. Et mål er å få til en best mulig meldingsflyt mellom disse tre instansene. Arbeidet må fortsette i 2010. Planen er å utvikle en pilotløsning der minst én institusjon og én leverandør deltar. Løsningen vil da kunne generaliseres til andre institusjoner og leverandører og videreføres som full implementasjon opp mot nytt ILS.

5.2.3 Andre produkter og tjenester

Følgende oppgaver kan være aktuelle. Prioritering er gjort i samråd med styringsgruppen for Biblioteksystemkonsortiet som har vedtatt:

”Videre vedlikehold av BIBSYS Biblioteksystem vil kun omfatte retting av kritiske feil samt endringer som er nødvendige tilpasninger for integrasjon med eksterne systemer, eller har overføringsverdi til nytt biblioteksystem.”

5.2.3.1 Ny Z39.50 tjener

Mange aktører har systemer som søker i BIBSYS databaser basert på søkeprotokollen Z39.50. For enkel integrasjon av for eksempel referanseverktøy og søkeportaler må vi tilby god og stabil søketilgang via protokollene SRU og Z39.50. Dagens Z39.50 kjører på gammel systemprogramvare som ikke lenger er vedlikeholdt. Det er derfor viktig snarest å få på plass en fornyet løsning for Z39.50.

Styringsgruppen mener dette arbeidet kan gjennomføres, men prioriteres lavere enn SRU, se avsnitt 5.2.3.11.

5.2.3.2 Ask

I 2009 ble Ask versjon 2 lansert i beta versjon. Arbeidet i 2010 vil bestå i å få Ask versjon 2 over i produksjonsversjon og fase ut gamle Ask. Alle som legger ned arbeid i å sammenstille og lagre data, ønsker at de skal bli brukt. Ask bør derfor i større grad hjelpe med å synliggjøre nytt materiale for sluttbrukeren. Dette gjelder nyinnkjøpte tidsskrifter, god integrasjon av (nasjonal-)bibliografier og god tilgang for oppslag i nasjonalt autoritetsregister for alle interesserte parter.

Styringsgruppen mener det kan virke forvirrende å lansere en ny versjon av Ask kort tid før et tredje søkesystem kan dukke opp som en del av nytt ILS. Hvis det viser seg at et slikt nytt søkesystem ikke dukker opp innen kort tid, kan Ask prioriteres.

5.2.3.3 Embla

Embla ble i 2009 lansert som en beta-versjon for registrering av trykte monografier. I 2010 må Embla utvides til å kunne registrere både artikler og vedlikeholde bibliografier på en enkel måte. Dette er viktig for at Embla skal kunne brukes for å registrere titler tilhørende Nasjonalbibliografien. Vedlikeholdsfunksjoner for nasjonalt autoritetsregister må også på plass i Embla for å dekke Nasjonalbibliotekets behov for å behandle Nasjonalbibliografien. Det er ikke ønskelig at slike endringer gjøres i de gamle "blåskjermene". Det er en bedre og billigere løsning å gjøre slike endringer i Embla. *Styringsgruppen viser til at det i kap. 9 er avsatt ressurser til utvikling betalt av Nasjonalbiblioteket, dette arbeidet kan medføre utvikling av Embla på områder som er nødvendig for å integrere nasjonalbibliografien i BIBSYS. Det vil gagne overgangen til et nytt system å få nasjonalbibliografiene inn i BIBSYS. Det er også en nytteverdi i forhold til Bokprosjektet. Ytterligere utvikling av Embla gjøres i henhold til vedtaket i sak 2/2009.*

5.2.3.4 Lisa

BIBSYS Lisa er produktet for administrasjon av bibliotekenes lisenser og pakker med e-ressurser. Dette utgjør en stadig større og viktigere andel av bibliotekenes tilbud. Lisa trenger en oppgradering for å kunne yte de tjenestene som behøves.

Styringsgruppen påpeker at bibliotekene skal ikke ha en reduksjon i tilbudet, men man trenger ikke å videreutvikle systemet. Prioriteres lavt.

5.2.3.5 Google

Tidligere er det eksportert tittelinformasjon til Google. Resultatet har blitt god synlighet av BIBSYS Bibliotekbase i Google Scholar og Google Books. Denne eksporten bør utvides til å omfatte data om abonnement og beholdning, også på trykt materiale. Mye tyder på at Google er ferd med å bygge opp lenketjenerfunksjonalitet. BIBSYS bør stå klar til å benytte denne. Google krever å få levert data via en eksport (og ikke høste dem som vi helst ønsker) – det krever at vi fortsetter å vedlikeholde og til dels videreutvikle våre eksportfunksjoner.

Styringsgruppen ser dette som et nyttig arbeid også med tanke på nytt biblioteksystem.

5.2.3.6 Høsting av Bibliotekbasen

Nasjonalbiblioteket høster nå bibliotekbasen regelmessig, etter hvert som vi får på plass Nasjonalbibliografiens ulike deler og et Nasjonalt Autoritetsregister så vil behovet for å høste BIBSYS sine data øke. Nasjonalbiblioteket krever at det Nasjonale Autoritetsregister skal understøtte VIAF (Virtual International Authority File) prosjektet til Library of Congress m.fl. - dette vil også medføre at andre nasjonalbibliotek o.l. vil kunne starte periodisk høsting av vårt autoritetsregister. Dette medfører at vi må heve kvaliteten på våre OAI-tjenester i 2010.

Styringsgruppen vil ikke prioritere dette arbeidet.

5.2.3.7 Høsting av åpne publiseringsarkiv

I dag registreres mange titler to (eller flere) ganger: I BIBSYS Bibliotekbase og i institusjonenes åpne publiseringsarkiv. BIBSYS vil lage en løsning som gjør det mulig for Biblioteksystemet å høste arkivene vha. protokollen OAI-PMH. Dokumentene kan da primærregistreres i arkivet, for så (mer eller mindre) automatisk overføres til Bibliotekbasen. En slik løsning vil være egnet for alle de åpne publiseringsarkivene, ikke bare Brage-arkivene.

Styringsgruppen ser verdien, men vil avvente nytt ILS.

5.2.3.8 Bokprosjektet

Bokprosjektet har som oppgave å eksportere data for vitenskapelige titler i BIBSYS Bibliotekbase til ITAR (NSDs importtjeneste og autoritetsregister til bruk for Frida og ForskDok). En evaluering i 2009 viste at det er behov for en revisjon av Bokprosjektet for å få bedre registrering i Bibliotekbasen, og flere registreringer overført til ITAR. Embla bør tilpasses for å kunne kvalitetssikre registrering av vitenskapelige titler. I tillegg til egeninnsatsen har BIBSYS bedt NSD framskaffe midler til gjennomføring av prosjektet. Arbeidet må gjøres på en slik måte at det kan gjenbrukes til NVI. (Se også avsnitt 5.2.3.9.)

Styringsgruppen er enig at dette arbeidet kan utføres.

5.2.3.9 NVI

I skrivende stund er det ikke klart om BIBSYS i 2010 vil få oppdrag for Norsk Vitenskapsindeks (NVI). Det må uansett settes av noe interne ressurser til å følge opp NVI og forberede eventuelle tilpasninger. Dette har klar relevans til avsnitt 5.2.3.8.

Styringsgruppen mener dette arbeidet må følges opp.

5.2.3.10 Semantisk web

Fra UBiT har BIBSYS fått en henvendelse om å delta i et felles prosjekt for å gjøre autoritetsregisteret til BIBSYS tilgjengelig som "linked data". Dette er en del av "semantisk web"-konseptet, et område der BIBSYS trenger å styrke sin

kompetanse. Det blir søkt ABM-utvikling om finansiering.

Forutsatt at eksterne midler stilles til rådighet anbefaler styringsgruppen at dette prosjektet gjennomføres.

5.2.3.11 SRU

Der er mange aktører som ønsker god søketilgang til Bibliotekbasen i eksterne system, slik som referanseverktøy og ulike søkeportaler – SRU er en lettere og mer moderne søkeprotokoll enn Z39.50. BIBSYS tilbyr SRU tilgang til Bibliotekbasen i en beta-versjon i dag. Denne tjenesten har klare mangler (støtter ikke hele standarden) og den gir ikke tilgang til søk i alle relevante datakilder, den viktigste kilden å få på plass er et (nasjonalt) autoritetsregister. SRU-tjeneren bør forbedres og komme i normal produksjon.

Styringsgruppen anbefaler at dette gjennomføres.

5.2.3.12 Skannestasjon

BIBSYS har anskaffet en mobil skannestasjon til utlån – for institusjonene. Skannestasjonen kan brukes til å skanne tittelside, innholdsfortegnelse og andre deler av bøker der de står i samlingene. Det må gjøres en del juridiske avklaringer omkring opphavsrett før skannestasjonen kan brukes til effektivt arbeid.

Styringsgruppen anbefaler at dette gjennomføres.

5.2.3.13 System for undervisning- og læremidler

Ved institusjonene produseres det store mengder læremidler: Kompendier, lysbilde serier (PowerPoint), forelesers forelesningsnotater og tavlenotater og etter hvert video-opptak av forelesninger. Noe av dette har allerede begynt å dukke opp på iTunes U (University). Det vil bli en stor oppgave å organisere dette på en fornuftig måte, knytte til metadata og lagre disse læremidlene på en slik måte at de både er godt sikret og enkelt å formidle til studentene. Det vil være en naturlig oppgave for BIBSYS å arbeide for gode fellesløsninger for håndtering av LMS i institusjonene. Aktuelle samarbeidspartnere er UNINETT og eCampus-prosjektet.

Styringsgruppen synes dette er et godt tiltak, men ønsker ikke at det gjøres som en del av biblioteksystemet.

6 Forskningsdokumentasjon

Arbeidet med BIBSYS ForskDok vil i 2010 bli videreført med tilnærmet samme ressursinnsats som i 2009. BIBSYS ForskDok må brukes for rapportering av kundenes vitenskapelige publisering minst ut 2011. En pilotversjon av Norsk vitenskapsindeks (NVI) er planlagt lansert for testformål i 2011. Kunder som ønsker de andre funksjonene vil ha behov for BIBSYS ForskDok også etter 2011, inntil et nytt nasjonalt system for forskningsinformasjon er klart til bruk.

Det er budsjettert med driftsoppgaver inkl. administrasjon, dataforvaltning og arbeid knyttet til etablering av en konsortieorganisering. I tillegg er det budsjettert utviklingsoppgaver. Disse omfatter tilpasninger til endringer i rutineene for rapportering av data om vitenskapelig publisering og til endringer i ITAR, forbedringer av formatene for eksport av data fra databasene og mindre funksjonsendringer i henhold til kundenes prioriterte ønsker.

Det må også påregnes at BIBSYS kan få oppgaver ved etablering av NVI, både i form av utviklingsbistand og arbeid knyttet til migrering av data i databaser og registre i BIBSYS ForskDok.

7 Åpne publiseringsarkiv

Omfanget av arbeidet med BIBSYS Brage vil bli mindre i 2010 enn i 2009 da det ikke vil bli overført lønnsmidler fra foregående år.

Budsjett og arbeidsplan for 2010 vil bli vedtatt av konsortiemøtet 4. november 2009. Viktige utviklingsoppgaver vil være å sikre at systemprogramvaren er oppdatert med nyeste tilgjengelige versjon, samtidig som de prioriterte lokale tilpasningene blir videreført i brukergrensesnittene for søk og registrering.

8 Portalkonsortiet

BIBSYS Portalkonsortium tilbyr i hovedsak to tjenester:

- BIBSYSx og BIBSYS Tyr, henholdsvis en lenketjener og en tidsskriftsliste
- BIBSYS Ask, gjør samsøk i eksterne baser mulig.

For BIBSYSx og BIBSYS Tyr har BIBSYS prolongert avtalen med OCLC for TDNet TOUResolver og TDNet Journal Manager med ett år, dvs. ut 2010. Vi vil i 2010 måtte vurdere ulike alternativer for løsning for 2011.

Fra 1.1.2010 vil BIBSYS Ask ta over for OCLC Elektra som samsøk-klient. Tilpasningene som er nødvendige for at BIBSYS Ask skal dekke Portalkonsortiets behov blir utført i 4. kvartal 2009.

I tillegg til budsjettet er det lagt opp til driftsoppdrag i forhold til hvilke baser hver enkelt institusjon ønsker i Ask, samt tilpasninger i forhold til institusjonsprofil generelt.

9 BIBSYS tjenester

9.1 Kurs

BIBSYS vil i 2010 fortsette å tilby kurs for alle våre produkter. Aktuelle deltakere på kursene er ansatte ved BIBSYS-bibliotek, ForskDok-ansvarlige og arkivadministratorer ved institusjoner som bruker BIBSYS Brage.

I 4. kvartal 2010 vil BIBSYS jobbe med å utforme en kurspakke som er egnet for gjennomføring på nettet. Dette vil bli vurdert mot eventuell bruk av nettbaserte møtesteder som Second Life og lignende.

9.2 Driftsoppdrag

Dataforvaltningsteamet står ovenfor en rekke store oppgaver i 2010.

Arbeidsoppgaver:

mindre, betalte oppdrag,
en del andre driftsjobber
mange bibliografiske importter

Antall mindre utestående oppdrag er stabilt høy (40-50). Det antas at nivået vil holde seg der også i 2010.

Det er for tiden 10-12 forespørsler om bibliografiske importter både fra nye og eksisterende bibliotek. Import av noen av disse er påbegynt i 2009, men de fleste vil bli avsluttet i 2010. Etterspørsel etter slike tjenester har vært større enn tilgjengelige ressurser. Vi har derfor lang kø på disse oppdragene og disse må bli prioritert i 2010.

En del institusjoner har hittil hatt flere bibliotekskoder, dette har vært tilpasset etter brukernes behov og ønsker tidligere. NB har bestilt en forenkling av dette og ønsker de eksisterende bibliotekskoder sammenslått til en. For BIBSYS vil dette medføre stor forenkling i håndtering av systemendringer. Sammenslåing av NBs bibliotekskoder er påbegynt og vil bli avsluttet ved årsskiftet. Mye av forarbeidet vil være unnagjort før den tid, men selve oppdatering i basen vil skje på nyåret. Man anser det som en fordel at slikt arbeid gjennomføres før implementering av nytt biblioteksystem påbegynnes.

BIBSYS har fått antydninger om at UBO vurderer sammenslåing av sine bibliotekskoder. Hvis dette blir realisert må gjennomføringen planlegges og iverksetting vil kunne skje ved årsskifte 2010/2011. Dette vil i det tilfelle legge beslag på mye ressurser, men på sikt vil det forenkle implementeringer av systemendringer og må uansett gjøres før en framtidig migrering til nytt system.

Nettportal har antydnet en viss aktivitet med hensyn på eksport til TDNet og

konfigurering av brukernes databaser etter bestilling, Det er uvisst hvor mye aktivitet dette vil medføre og hvilke ressurser arbeidet vil kreve.

Import av Nasjonalbibliografien vil kreve en betydelig innsats i 2010, se avsnitt 9.4 for detaljer.

9.3 Driftstjenester

BIBSYS har noe ledig kapasitet i våre to maskinhaller og utnytter det ved å tilby ekstra driftstjenester til våre kunder. Per i dag drifter vi hyllekartserver, bloggtjeneste, fillager, arkivsystem og system for visning av skannede dokumenter. Alle disse tjenestene videreføres i 2010. Det er foreløpig ingen planlagte nye tjenester.

9.4 Oppdrag for NB

I 2009 har BIBSYS utført oppdrag for Nasjonalbiblioteket innen disse områdene:

1. Felles bibliotekskoder.
2. Nasjonalbibliografiene.
3. Import fra Biblioteksentralen.
4. Nasjonalt autoritetsregister.
5. NB Digitalt.
6. Hamsunbibliografien.

Arbeidet med punkt 1, 3 og 6 avsluttes i 2009. Oppdrag for 2010 er ikke avklart med NB, men det er sannsynlig at punkt 2, 4 og 5 må videreføres i 2010. Det er heller ikke usannsynlig at det kan komme oppgaver i forbindelse med forfatterjubileer i 2010.

Import av bibliografier (for NB).

Samisk bibliografi er et oppdrag BIBSYS skal jobbe med i 1. kvartal 2010. Det vil bli en krevende import da det er spesielt mye tilpassninger som skal gjøres i forhold til "vanlige" bibliografiske importter.

Det er også jubileumsår for Bjørnstjerne Bjørnson neste år og det kan være aktuelt med en import av NBs bibliografi. Dette avklares med NB.

10 Faste kostnader

10.1 Investeringer

BIBSYS har to moderne maskinhaller som benyttes til drift av alle produkter og tjenester vi tilbyr brukerne. Det er viktig å opprettholde kvaliteten på maskinvaren, og i 2010 er det behov for en større investering i servere.

For det første er det behov for å fornye databaseserverne for Biblioteksystemet, dette er den største investeringen. I tråd med strategien om å ha alle tjenester speilet i begge haller vil vi anskaffe en server til hver hall. Disse serverne vil sørge for å opprettholde god kapasitet og ytelse på dagens biblioteksystem, og vil kunne benyttes for andre typer databasesystemer når nytt biblioteksystem innføres. (2,1 mill)

Vedlikeholdsavtaler for maskinvare er svært kostbart og BIBSYS har i mange år som et alternativ satt av en del av investeringsbudsjettet som reserve for uforutsette investeringer. Det samme ønsker vi å gjøre i 2010. Eventuelt restbeløp benyttes i slutten av året til mindre investeringer. (400')

Total budsjetttramme investering: 2,5 millioner.

10.2 Generell IT-drift

Årsverk til sentral IT-drift vil i 2010 i hovedsak knyttes til det enkelte produkt, men det er behov for noe ressurser til generell drift. I dette inngår generell kontakt mot leverandører og kunder og nødvendige driftsmøter i Servicesenteret.

10.3 Intern IT drift

En viktig oppgave for den interne IT-driften er å fortsette arbeidet med effektivisering som ble startet i 2009, spesielt utvide bruksområdene for TPM (Tivoli Provisioning Manager). I 2010 vil det være fokus på automatisert utrulling av sentral programvare.

Innkjøp og installasjon av nye interne servere er en annen viktig oppgave. Innføring av WIN2008 servere inngår i dette.

Generelle driftsoppgaver som intern brukerstøtte, innkjøp og oppgradering av PCer og annet internt datautstyr vil også kreve ressurser.

10.4 Kompetanse

BIBSYS virksomhet er avhengig av at medarbeiderne har oppdatert og relevant kompetanse for å yte best tjenester til sine kunder. I tillegg er det viktig at kompetansen i organisasjonen er rimelig spredt og ikke medfører sårbarhet for utførelsen av våre oppgaver. På noen områder har vi avdekket et behov for å utvide denne slik at den dekkes av flere personer enn i dag. Det gjelder blant annet innenfor applikasjonsservere, diverse plattformer og bruk av verktøy. Vi vil derfor prioritere å øke kompetansen på dette området i 2010.

For 2010 økes rammen for kompetansebygging for å tilpasse dagens kompetanse i forhold til behovene som vil være aktuelle med nytt biblioteksystem. BIBSYS vil ha som mål å være oppdatert på de løsninger leverandøren har slik at man ivaretar de nødvendige tilpasninger for våre kunder.

10.5 Informasjon

BIBSYS har i 2009 jobbet aktivt med forbedring av informasjon til sine kunder, ref. handlingsplan for informasjonsarbeidet i 2009. Dette arbeidet vil fortsette i 2010.

I 2010 vil BIBSYS fokusere på følgende:

- Utforming av informasjonsstrategi for de neste 2 år, som vil ivareta god kommunikasjon om anskaffelsesprosessen og samarbeidet med konsortiet for BIBSYS Biblioteksystem.
- God kommunikasjon som sikrer at BIBSYS kan utøve sin rolle i sektoren
- Utarbeide en serviceerklæring som vil kunne si noe om leveransenivået i BIBSYS.
- Aktiv bruk av nettsted og sosiale medier (som for eksempel Facebook, Twitter og Second Life) for å bedre informasjonen og dialogen med kunder.
- Fortsette med dialogmøter og informasjon til brukerne om strategier og arbeid som BIBSYS utfører, samt innhenting av innspill og ønsker fra brukerne.
- Aktivt informere brukerne om mulighetene i nye løsninger.

BIBSYS jobbet i 2009 med implementering av et oppfølgingssystem (CRM) for å ivareta og utnytte informasjon om våre kunder og deres behov. Arbeidet vil bli videreført og systemet vil bli tatt i bruk av hele organisasjonen.

10.6 Brukerstøtte

I 2009 innførte BIBSYS et system for loggføring av henvendelser til BIBSYS Brukerstøtte. Gjennom systemet OTRS (Open-source ticket request system) kan

alle henvendelser logges, og i 2010 vil man utvide bruken av systemet til å inkludere registrering av telefoniske henvendelser. Dette vil føre til at man automatiserer det en har loggført manuelt tidligere.

Bruken av OTRS vil bli utvidet og flere krefter internt i BIBSYS vil bli knyttet til systemet i 2010, noe som ytterligere vil forbedre brukerstøttetjenesten overfor BIBSYS' medlemsinstitusjoner. Systematisk oppfølging av henvendelser og intern kunnskapsdeling kommer medlemsinstitusjonen til gode, og økt loggføring vil bidra til bedre statistikk og oversikt over mengden henvendelser til BIBSYS Brukerstøtte.

Beskrivelse av henvendelser vil også kunne danne grunnlaget for en FAQ (Frequently Asked Questions) som kan publiseres på BIBSYS Nettsted og/eller andre naturlige fora.

10.7 Brukermøte 2011

Brukermøte 2011 er planlagt arrangert i Trondheim, hvor Universitetsbiblioteket i Trondheim vil være lokal arrangør. Planlegging av Brukermøtet er startet.

10.8 Bibliotekmøte 2010

Mål for BIBSYS' deltagelse det 72. Norske bibliotekmøte 2010 er "Å Formidle trygghet for fremtidens BIBSYS". Deltagelsen vil være i form av et heldags seminar, samt representasjon på utstilling/nettkafé.

Seminaret vil bestå av tre hoveddeler:

- Strategier og planer for 2010, ved BIBSYS
- Hvordan gjøre biblioteket mer attraktivt for brukeren, ved noen av våre medlemsinstitusjoner.
- Kort informasjon om og erfaringer med BIBSYS produkter, ved noen av våre medlemsinstitusjoner.

Informasjon om status i saken om anskaffelse av nytt biblioteksystem pr. mars 2010 vil ha en sentral rolle. BIBSYS' medvirkning i nasjonale/eksterne prosjekter, som Nasjonalbibliografiene, nasjonalt autoritetsregister og hylleklare bøker vil også bli presentert.

10.9 Administrasjon og interne møter

BIBSYS har jobbet aktivt med bedre informasjon internt til de ansatte og vil fortsette med dette. Møtevirksomhet og organisering av informasjonsflyten vil bli vurdert og man vil arbeidet med effektiviseringstiltak.

10.10 Økonomi og lønn

Fra og med februar 2009 har BIBSYS tatt over lønnsbehandling og utbetaling fra NTNU. Denne funksjonen var tidligere utført av Økonomi ved NTNU, som har flyttet slike aktiviteter i henhold til et prosjekt som BIBSYS har vært berørt av (LØF 2010). I tillegg til dette har prosjektet innført endringer i bestillingsrutiner som på sikt vil kunne gi effektivisering av bestilling, betalings- og fakturabehandlings rutiner.

10.11 Ledelse

Dette dekker behovet for overordnet ledelse.
